

Bogár László: Világrendszerváltás

2023 május 03. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Ez roppant nehéz feladatnak ígérkezik.

Harminchárom évvel ezel?tt tartotta alakuló ülését az els? szabadon választott magyar országgy?lés. Ahogy a parlamenti üléseken szokták mondani, „személyes érintettség” okán (merthogy én is képvisel? voltam 1990 és 1998 között) azért szeretnék most néhány gondolatot megfogalmazni, mert bár könyvtárnyi irodalma van az egész rendszerszerváltozási folyamatnak, de az általam legmélyebbnek és legfontosabbnak ítélt összefüggések ritkán jönnek felszínre.

Hogy mindjárt ajtóstól rontsak a házba, nem tagadva egyes szervez?dések és személyek szerepét s jelent?ségét, a térség „szocialista” országainak rendszerváltozása csak egy jelentéktelen melléktermé̩ke volt annak a máig feltáratlan globális hatalmi átrendez?désnek, amely a nyolcvanas évek során lejátszódott.

Mindezt két ok miatt is nagyon fontos rögzíteni. Az egyik, hogy lássunk tisztán: azt, hogy milyen rendszer van a térség egyes országaiban, így Magyarországon is, az nem a térségben d?l el. Különös, hogy azt mindenki természetesnek tekinti, hogy 1867-ben, 1920-ban és 1945-ben látványosan derült ki, a magyaroknak semmi közük ahhoz, milyen rendszerben élnek, 1990-el kapcsolatban mégis máig elfogadjuk azt a mitologikus feltevést, hogy mi, magyarok döntöttünk a rendszerünkr?l. Jellemz? módon nemcsak népszavazás nem volt arról, akar-e a magyar társadalom rendszert váltani, és ha igen, akkor milyen rendszert szeretne, de maga a kérdés sem volt felvethet?. Önmagukat kinevez? pártvezet?ségekre (ezekb?l a „protopártokból" 67 kívánt indulni, és végül hat jutott be) lehetett szavazni, akik lényegében mind ugyanazokat a definiálatlan közhelyeket ígérték, amit a szabadság és jólét fogalmaival lehet leginkább körülírni. A zavarba ejt?en alacsony részvétel elég egyértelm?en jelezte is, a magyar társadalom nagyjából fele úgy véli, ez az egész csak egy szimpla színjáték, és legfeljebb a látványtechnika módosul, a lényeg ugyanaz marad.

Ez az „ugyanaz" egyébként az 1867-es, kiegyezés nev? globális hatalmi egyezség óta nem nagyon változott. Maga a kiegyezés is valójában a magyar és osztrák uralmi elitek egyezsége volt arról, hogy egyesült er?vel szolgáltatják ki buzgó kollaboránsként a birodalmat a globális pénzhatalmi rendszernek. Ez az „ugyanaz” tehát másfél évszázada egy patologikus társadalomszerkezetben nyilvánul meg, amelynek lényege, hogy az anyagi és szimbolikus vagyonok 80 százaléka a fels? 5 százalék ellen?rzése alatt áll, ?k a globális hatalmi rendszer lokális képvisel?i. A feladatuk a globális hatalmi-gazdasági szivattyúk m?ködtetése, melyek a rendszerváltás rendszerében is nagyjából ugyanúgy m?ködtek, mint az el?z? rendszerek során.

A másik póluson viszont a történelmileg vesztes létre ítélt 80 százalék rendelkezik az anyagi és szimbolikus vagyonok 5 százalékával. A kett? között „szorong” az országüzemeltet? „középtársadalom”, amely egyensúlyban van, hisz a népességb?l és a vagyonokból egyaránt 15 százalékkal rendelkezik.

Az a globális és európai szinten átélhet? látványos konfliktustömeg, amit a 2010 óta regnáló Fidesz-kormányzásra zúdít a globális hatalomgazdaság, az annak a következménye, hogy az elmúlt évszázad során el?ször kezd?dött el egy történelmi kísérlet e patologikus szervez?dési mód megváltoztatására. Ez a kísérlet eddig is óriási ellenállást váltott ki a globális hatalmi szuperstruktúra urai részér?l, ám a java még csak most következik.

Az 1990-es látványtechnikai „t?zijáték” felemlítése ugyanis önmagában ma már teljesen érdektelen volna, ám azért kell kíméletlen nyíltsággal feltárni a valóságos összefüggéseket, mert most egy, a nyolcvanas évekét?l is sokkal nagyobb energiákat megmozgató globális „rendszerváltás” kezd?dött el, amelynek következményei egyel?re beláthatatlanok, de az sejthet?, hogy sokkal veszélyesebb következményei lehetnek, mint amelyeket 1990 és 2010 között átélt a magyar társadalom.

Akkor, 1990-ben maga a globális hatalmi struktúra is arra törekedett, hogy láthatatlan maradjon, vagyis a térség népei valóban elhiggyék, hogy az ? h?sies szabadságharcuk hozta el a rendszerváltozást. Most azonban inkább az érzékelhet?, hogy brutális kegyetlenséggel közvetlenül mutatja meg fegyelmez?-hatalmi fegyvereit. Az Északi Áramlat gázvezeték „felrobbantódása” (a tettes természetesen „ismeretlen”, és amúgy valóban az) elég egyértelm? üzenet volt arról, hogy a „köztes” európai országok berendezkedésének, vagyis a „rendszerváltás rendszerének” f? tartópillérét rombolta le közvetlen fizikai er?szak (egyel?re csak tárgy elleni er?szak) alkalmazásával. Ezzel eldördült a startpisztoly, az amerikai birodalom egyértelm?vé tette, hogy új rendszer kezd?dik, és aki lokális kollaboránsként nem alkalmazkodik, az ugyanúgy végzi, mint a gázvezeték.

Ám van egy olyan, a szó szoros értelmében szürreális (vagyis a valóság feletti) csavar ebben az egész

folyamatban, amelynek felismerése létfontosságú lehet a térség minden lokalitása számára a jöv?t illet?en. Egyre több jel utal ugyanis arra, hogy bár a legutóbbi id?kig az éppen aktuális világbirodalom (ez most Amerika) és a láthatatlan szuperstruktúra (a birodalomkiválasztó f?hatalom) érdekei egybeestek, ez megváltozott. A szuperstruktúra eldobni készül az amerikai birodalmat, hogy valami mással váltsa fel, de az eldobódni nem akaró birodalom verg?dése pusztító következményekkel járhat.

Úgy kellene tehát egyensúlyozni az óbirodalom és a leend? újbirodalom között, hogy ne kerüljünk még kiszolgáltatottabb és kifosztottabb helyzetbe, és ez roppant nehéz feladatnak ígérkezik.

Bogár László

A szerz? közgazdász

www.magyarhirlap.hu

Ajánló